

สำรวจเส้นทางการค้า

สายประวัติศาสตร์

‘ด่านสิงขร-มะริด’

สำรวจเส้นทางการค้า

สายประวัติศาสตร์

‘ด่านสิงขร-มะริด’

รายงาน

นานกว่า 100 ปี ที่เส้นทางการคมนาคมจากด่านสิงขร ต.คลองวาฬ อ.เมือง จ.ประจวบคีรีขันธ์ ไปยังจังหวัดมะริด ประเทศเมียนมา ถูกปิดตายหลังจากในอดีตเส้นทางนี้เคยได้รับการกล่าวขานให้เป็นเส้นทางการค้าที่มีความสำคัญระดับโลกในสมัยโบราณย้อนหลังนับพันปี เนื่องจากมีความสะดวกในการเดินทางลัดจากคาบสมุทรอินโดจีนไปมหาสมุทรอินเดีย ทำให้การเดินทางเชื่อมระหว่างทวีปยุโรป อินเดีย กับเอเชียเหนือ ไม่ต้องอ้อมแหลมมลายู

ที่สำคัญในอดีต เมืองมะริด ทวาย และตะนาวศรี เคยอยู่ในเขตปกครองของแผ่นดินสยาม แต่ปัญหาจากการปักปันเขตแดนในยุคที่มีการล่าอาณานิคม ทำให้พื้นที่ฝั่งทะเลอันดามันไปอยู่ในการครอบครองของอังกฤษ

หลังจากมีการเปิดจุดผ่อนปรนพิเศษด่านสิงขร เพื่อเปิดประตูการค้าชายแดนอาเซียน เพิ่มมูลค่าด้านการค้า การลงทุนและการท่องเที่ยวในฐานะบ้านพี่เมืองน้องกับจังหวัดมะริด ที่มีระยะทางห่างจากชายแดนไทยเพียง 180 กิโลเมตร จึงเป็นโอกาสสำคัญที่จะได้เดินทางไปสำรวจเส้นทางโบราณจากฝั่งทะเลอ่าวไทยไปฝั่งทะเลอันดามัน เพื่อชมธรรมชาติในผืนป่าเทือกเขาตะนาวศรี แหล่งท่องเที่ยว ประเพณี และวิถีชีวิตของคนท้องถิ่น

การเดินทางเริ่มจากบ้านมุดอง ซึ่งปัจจุบันได้รับการยกฐานะเป็นกิ่งอำเภอ ห่างจากด่านสิงขรประมาณ 5 กิโลเมตร มีประชากรราว 4,000 คน ล่าสุด มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานหลายด้าน และรัฐบาลเมียนมาเพิ่งสั่งยกเลิกการขึ้นทะเบียนป่าไม้กว่า 4,000 เอเคอร์ (10,000 ไร่) เพื่อสร้างแรงจูงใจให้นักลงทุน

ระยะทางในช่วงเริ่มต้นยังมีถนนลาดยางบางๆ แต่หมดอายุการใช้งาน เนื่องจากเมื่อหลายปีก่อนบริษัท

อิตาเลียนไทยได้ลงทุนสร้างถนน เพื่อขนถ่ายหินจากบ้านหนองบัวเข้ามาฝั่งไทย แต่หลังจากเส้นทางผ่านพ้นบ่อถ่านหินเก่า ผิวถนนจะแคบเป็นลูกรังขรุขระ มีเส้นทางโค้งลาดชันผาเทือกเขาตะนาวศรีไปยังบ้านทรายขาว บ้านสิงขร อ.ตะนาวศรี จนถึงจังหวัดมะริด ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการปรับปรุงถนนครั้งใหญ่ เพื่อรองรับเส้นทางการค้าและการท่องเที่ยว

อุปสรรคจากเส้นทางการคมนาคม ทำให้การใช้เส้นทางเพียง 180 กิโลเมตร ต้องใช้เวลา 4 ชั่วโมง รวมเวลาแวะพักระหว่างทางอีก 1-2 ชั่วโมง ซึ่งเป็นปัญหาสำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทย เนื่องจากขณะนี้ยังไม่มีบริการห้องน้ำสะอาด หรือร้านอาหาร เพราะในอดีตเส้นทางนี้อยู่ในเขตอิทธิพลของชนกลุ่มน้อย แต่ล่าสุดได้รับการยืนยันว่ามีการเจรจาเพื่อร่วมกันพัฒนาพื้นที่ ระหว่างการเดินทางจึงมีเครื่องจักรกลหนักของบริษัทคนไทยให้เห็น

ตลอดทาง รวมทั้งกองวัสดูก่อสร้างถนนหลายช่วง ขณะที่การใช้สะพานส่วนใหญ่ยังเป็นไม้เสริมเหล็ก แต่เส้นทางจาก อ.ตะนาวศรี ไปถึงมะริดจะมีสะพานคอนกรีตเป็นบางช่วง

พงษ์พันธ์ วิเชียรสมุทร ปลัดจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผู้นำในการบุกเบิกเส้นทางสายประวัติศาสตร์มรดก-มะริด บอกว่า ด่านสิงขร-มะริดเป็นเส้นทางการค้าสำคัญสมัยโบราณพ่อค้าใช้เรือสำเภาค้าขายระหว่างอินเดียกับจีน เส้นทางมะริด ตะนาวศรี กับเมอรัญหรือ อ.อุยบุรี ได้ปรากฏหลักฐานบันทึกการเดินทางของมิชชันนารีและพ่อค้าจีนในอดีต เป็นเส้นทางมาลีสหมอกที่ถูกบันทึกในวรรณคดีของขุนแผนตอนหลวงทรงพลกับพันท้าวไปรับม้าที่เมืองมะริด ข้ามด่านสิงขร เมืองกุย เมืองปราณ เมืองเพชร เข้ากรุงศรีอยุธยา

“เส้นทางการค้ามะริด-เมอรัญ ใช้การล่องเรือใน

งการค้า ะวัติศาสตร์ พร-มะริด'

ประกอบอาชีพเกษตร ทำนา ปลุกข้าว
ปลูกหมาก ทำการประมง เลี้ยงสัตว์ บ้าน
เรือนทำด้วยไม้ หลังคามุงด้วยใบจากและ
หญ้าคา เมื่อถึงเมืองนี้จะต้องแวะสักการะ
ศาลหลักเมืองของไทย ชมสระน้ำโบราณ
ราชมิ่งคลา และรับประทาน “กุ้งแม่น้ำ”
ขนาดใหญ่อาหารพื้นเมืองขึ้นชื่อ

จากเมืองตะนาวศรีบนเส้นทาง 80
กิโลเมตร จะถึงมะริด เมืองท่าสำคัญฝั่ง
อันดามัน ปัจจุบันมีการพัฒนาโครงสร้าง
พื้นฐานอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการลงทุน
ด้านการท่องเที่ยว เพื่อรองรับการเติบโต
ทางเศรษฐกิจ โดยรัฐบาลเมียนมาเปิดให้
บริษัทลงทุนจากต่างประเทศเช่าสัมปทาน
เกาะท่องเที่ยวในอุทยานทางทะเล เขตหมู่
เกาะมะริดเพื่อสร้างโรงแรม เนื่องจาก
มะริดมี 800 เกาะมีทั้งทรัพยากรธรรมชาติ

ทั้งบนบกและทางทะเล มี
อุตสาหกรรมสัตว์น้ำที่โดดเด่น
โดยส่วนใหญ่จะส่งไป
ที่เกาะสอง หรือวิคตอเรีย
ปอยต์ จังหวัดไต้หวันของ
เมียนมา ผ่านไปจังหวัด
ระนองเพื่อนำเข้าไทย
และอาหารทะเลบางส่วน
ส่งไปขายที่มาเลเซียและ
สิงคโปร์

เมื่อถึงมะริด นักท่อง
เที่ยวจะไปสักการะ “เจดีย์
เต่งต๋อจี” เจดีย์คูเมือง
มะริด ริมทะเลอันดามัน
ชมสินค้าและชิมอาหาร
พื้นเมืองที่ถนนคนเดิน

ริมทะเลอันดามัน ชมตลาดเช้าเมืองมะริด รวมทั้ง
วัดไทยในอดีต 3 วัด คือวัดบ่อเคือง วัดตอเจ้า วัด
อะเชเต้ง โดยนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางจากด่าน
สิงขร สามารถท่องเที่ยวในมะริดได้นาน 14 วัน ขณะที่
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ได้เสนอไปยังกระทรวงมหาดไทย
ขยายระยะเวลาให้ชาวเมียนมาเดินทางมาท่องเที่ยวได้
มากกว่า 2 วัน 1 คืน ตามข้อเสนอของประธานหอการค้า
และสภาอุตสาหกรรมจังหวัดมะริด

วันนี้ผลจากการเปิดจุดผ่อนปรนพิเศษ ทำให้การ
ท่องเที่ยวบนเส้นทางสายประวัติศาสตร์จากด่าน
สิงขรไปมะริดมีโอกาสเริ่มต้นอีกครั้ง เพื่อสำรวจเส้น
ทางยุทธศาสตร์การค้าโบราณ รวมทั้งร่องรอยเมือง
เก่าของไทย และเมืองเหล่านี้ยังปรากฏร่องรอยทาง
ประวัติศาสตร์ ตั้งแต่ยุคกรุงเรืองในอดีตจนถึงปัจจุบัน

ทะเลอันดามันเทียบท่าที่มะริด แล้วล่องเรือเข้าแม่น้ำ
ตะนาวศรี ที่มีลำน้ำกว้างร่องน้ำลึก จนถึงเมืองตะนาวศรี
จากนั้นใช้เส้นทางบกโดยช้าง วัวเทียมเกวียน เดินด้วย
เท้าเข้าด่านสิงขร และเดินทางเข้าเมืองกุยบุรี”

อำเภอตะนาวศรี เป็นเมืองเล็กๆ ที่มีความผูกพันกับ
ธรรมชาติ ประชาชนมีวิถีชีวิตที่สงบเรียบง่าย ตั้งแต่อดีต
ที่อยู่ในการปกครองของไทย และมีคนไทยอาศัยมานาน
เมื่อเสียดินแดนให้อังกฤษใน ร.ศ.112 (พ.ศ.2437) และ
ภายหลังอยู่ในการปกครองของพม่า คนไทยบางส่วนใน
ตะนาวศรีจึงเป็นคนสัญชาติพม่าเชื้อสายไทย เรียกว่า
“คนไทยสิงขร” ที่มีประเพณี วัฒนธรรม และการใช้
ภาษาไม่ต่างจากคนไทย นอกจากนั้นที่ตะนาวศรีมีการค้น
พบซากกำแพงโบราณสันนิษฐานว่าเป็นคูเมืองเก่าที่
มีการก่อสร้างในสมัยกรุงศรีอยุธยา ซึ่งอยู่ระหว่างการทำ
ผลงานวิจัยของนักวิชาการไทยและเมียนมา

เมืองตะนาวศรีห่างจากด่านสิงขร 100 กิโลเมตร
ตั้งอยู่บนที่ราบริมน้ำรายรอบด้วยขุนเขา ประชาชน

ตลอดทาง รวมทั้งกองวัสดุก่อสร้างถนนหลายช่วง ขณะ
ที่การใช้สะพานส่วนใหญ่ยังเป็นไม้เสริมเหล็ก แต่เส้น
ทางจาก อ.ตะนาวศรี ไปถึงมะริดจะมีสะพานคอนกรีต
เป็นบางช่วง

พงษ์พันธ์ วิเชียรสมุทร ปลัดจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
ผู้นำในการบุกเบิกเส้นทางสายประวัติศาสตร์มรดก-
มะริด บอกว่า ด่านสิงขร-มะริดเป็นเส้นทางการค้าสำคัญ
สมัยโบราณพ่อค้าใช้เรือสำเภาค้าขายระหว่างอินเดียกับ
จีน เส้นทางมะริด ตะนาวศรี กับเมอร์กุยหรือ อ.กุยบุรี
ได้ปรากฏหลักฐานบันทึกการเดินทางของมิชชันนารีและ
พ่อค้าจีนในอดีต เป็นเส้นทางม้าลัดหมอกที่ถูกบันทึกใน
วรรณคดีของขุนแผนตอนหลวงทรงพลกับพันภาณุไป
รับม้าที่เมืองมะริด ข้ามด่านสิงขร เมืองกุย เมืองปราน
เมืองเพชร เข้ากรุงศรีอยุธยา

“เส้นทางการค้ามะริด-เมอร์กุย ใช้การล่องเรือใน

สุรยุทธ ยงชัยยุทธ